

Collectief lunarium. Deel 2

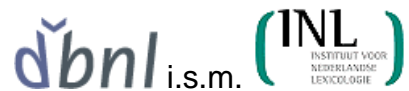
editie N. de Pauw

bron

Collectief lunarium. Deel 2. In: Instituut voor Nederlandse Lexicologie (samenstelling en redactie), *Cd-rom Middelnederlands*. Sdu Uitgevers/Standaard Uitgeverij, Den Haag/Antwerpen 1998.

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/_col004coll04_01/colofon.php

© 2012 dbnl

[Collectief lunarium. Deel 2]

- Een heilich man, Daniel,
 Seet ons dese redene wael;
 Salomon eest dies orcondt
 Dat hi nye mit sinen monde
- 5 Anders dan waer en seide
 Hij seide nae der waerheide
 Dat droem ende visionne
 Bi der manen nemen si gome;
 Bi der manen neemt men ware
- 10 Van live, van dade apenbare.
 Hij seet: Als die mane prime si,
 Tallen dingen es se guet si;
 Tkijnt, dat dan wort geboren,
 Is ten gueden wercke vercoren,
- 15 Lange salt leven ende sijn vroet,
 Hij vijndet gescreven dat waer sijn moet.
 Hij sal sijn guet coepman,
 Ende landt te wijnnen guet ackerman,
 Guet te wijnnen ende geradich
- 20 Ende te durne lange gestadich.
 Eest oec dattet si een meysken,
 Soe salt suver ende schoen sijn.
 Dien dan comt an ongesonde,
 Si sal geduren lange stonde.
- 25 Dan sijn die dromen loes
 Meer dan ennigen tijt altoes.
 Bi der manen soe geet all
 Dat in die werlt heeft geval;
 Ende wildijs nemen waer,
- 30 Gij moget proven apenbaer.
 Hier moechdi grote virtute horen:
 Een kijnt, dat wort geboeren
 Alse secunde is die mane,
 Alle guet vloyet hem ane:
- 35 Dan daet guet met sijnnen
 Alle ambochte begijnnen.
 Die dan geboeren wort, als wi lesen,

- Hij sal vroet ende sachte wesen;
 Dies en ontsie cleyn noch groet,
 40 Hij sal sterven schoenre doet.
 Die en worden nummer soe verholen
 Dingen die dan sijn gestolen,
 Si en werden wedervonden,
 Wil men derom pinen tien stonden.
- 45 Die dan wort ongesont,
 Hij geneest in corter stont.
 Dan sijn die droem loes,
 Dies sijt seker altoes.
 Alse tertie is die mane,
- 50 Dan doet ons dit boec verstaen,
 Dat totter primetijt is guet
 Alle dinc die men doet;
 Mer alse prime lijdt,
 Soe verargert die tijt;
- 55 Dan sal men hueden van comenscape,
 Ende van der zee te vaeren mit scepen:
 Eeren, sayen, copen, vercopen,
 Daeraff dat men luttel hopen
 Enne si doer Gads wille allene,
- 60 Ende doer andere wijnninge engheen.
 Die dan yet copen sall,
 Hij sal die wijnninge hebben smal.
 Dan sal men peerde telden leren
 Ende fel beesten van quaden seden leren.
- 65 Dien dan quade ziecheit comt toe,
 Neghen dagen blijft se soe
 Mit hem; en si dat sake
 Dat hij mit genen gemake
 Opten tienden dach mach opstaen,
- 70 Soe is sijn leven gedaen.
 Tkijnt dat dan geboren sal sijn
 Stout ende fier, ende quaet fijn
 Saelt sterven, ende armeliken
 Salt doen ende keytiveliken,

- 75 Het sal die doet mit suerden ontfaen
 Ofte aen galgen hangen zaen.
 Alse vier dage heeft die mane,
 Elc man vang coenliken ane
 Alrehande werc ende begijnne,
- 80 Het sal hem comen te gewijnne.
 Die dan geboeren wort, eest wijff of man,
 Luxurie sal hem comen an.
 Dat verstolen is tien stonden
 Dat wort wedervonden.
- 85 Bijnnen seven dagen, noemdijs goem,
 Ondervijndi uwen droem.
 Die mane opten vijften dach
 Betykent ons quaet bejach.
 Tkijnt, dat dan wort geboren, sal onlange leven;
- 90 Ende levet lange, et sal sneven,
 Ende hebben veel pynlicheiden.
 Ende die dan wort met siecheiden,
 Hij sal sterven in grote pine.
 Nyemant en vertelle den droem sijn,
- 95 Bedi si beteikent quaet ende guet,
 Ende eest quaet, dies is onspoet.
 Dmeisken dat dan wort geboren,
 Het sal quelliken sterven, alse wi horen,
 Ende het sal ter dolheit trecken
- 100 Ende guet te quade verwecken.
 Die seste mane brengt ons guet,
 Ende ten gueden dingen spoet.
 Die iet verliest, hij vijndet zaen;
 Ende die mit ziecheiden wort bevaen,
- 105 Hij geneest zaen sonder toren.
 Tkijnt, dat dan wort geboren,
 Sal sijn livech ende waerachtich,
 Ende schoen ende berechtich.
 Dmeisken dat dan lijff gewijnt,

- 110 Dat sal sijn zere gemijnt.
 Elc man sal dan ondervijnden, dies goemt,
 Dat hem dan bi nachte droemt.
 Die sevende maent, als wi verstaen,
 Si is guet, al sonder waen,
- 115 Beide vroeck ende spade.
 Die dan sieck wort, hi mach bi rade
 Bijnnen den vijften dach genesen.
 Die dan geboeren sal wesen,
 Eest dat hij ridder si,
- 120 Coene ende guet van orloge wort hi;
 Eest oec dat men hem clerc maect,
 In gueden leven wort hi geraect,
 Hi wort bisscop ende in gueden doen
 Ofte groet man van religioene;
- 125 Wort hi coman, guet hi wijnnnet.
 In enen dage sinen droem hi ondervijndet.
 Die achtende maent is guet.
 Dingen te vijndene geet si spoet,
 Die dan tsijn verloeren.
- 130 Die dan siecheit heeft ende toren,
 Hij sal zaen sijn genesen
 In corten tijden, ofte doet wesen.
 Die dan ter werlt wort genesen,
 Vroet sal hij sijn ende lange leven;
- 135 Ende eest oec een meisken,
 Het sal vroet ende suver sijn.
 Die dan heelt sinen droem,
 Bijnnen X dagen ondervijndt hi hem, neemt hijs goem.
 Alsoe die mane heeft IX dage,
- 140 Dat seg ic u sonder sage,
 Dat se dan guet si;
 Want dinc, die verstolen si,
 Sal haesteliken sijn vonden.
 Tkijnt, die geboeren wort tien stonden,

- 145 En sal niet leven VIJ jaer:
 Ic seg u over waer,
 Verborren off verdroncken of verslegen
 Wordet aldus is sijn doet gelegen.
 Drome werden dan ondervonden
- 150 Bijnnen III dagen, ende ontbonden.
 Bernende sijnne sal hebben dmeisken,
 Dat dan geboeren sal sijn;
 Lichteliken sal ment mogen brengen
 Te keytiveliken dingen.
- 155 Die tiende maent is quaet apenbaere.
 Waert dat dan geboeren waere
 Een meysken, et soude quaet bliven
 Totten eynde van sinen live.
 Eest een knechtken, et sal dolle
- 160 Sijn ende van pilicheiden voll;
 Geerne salt vechten ende striden
 Ende mit pilicheiden sinen tijt liden.
 Drome, die dan comen an,
 Die sijn loes elken man.
- 165 Die XIste maent is haert.
 Dat kijnt, dat dan geboeren wort,
 Dat en mach nummermeer worden rike;
 Wat pijnen dat doet yemans gelike,
 Het moet ommer arm bliven.
- 170 Eest een meysken, van sinen live
 Saelt quaet sijn ommermeer.
 Droem en duden no min no meer.
 Alsoe die mane XIJ dage heeft,
 Dien dan Got lijft geeft,
- 175 Hij sal sijn guet werckman,
 Vroet ende wael gemijnt dan,
 Rike ende tot allen dingen guet.
 Eest een meysken, et sal sijn vroet,
 Schoen, ende luxurie vlien,
- 180 Suverheit mijnnen, dat moet geschien.

- Die dan steelt, men sal hem hangen;
 Niet wael en mach hijs ontgangen.
 Bijnnen XX dagen sal men geware
 Drome werden apenbaere.
- 185 Alse XIII dage heeft die mane,
 Dat doet ons dit boec te verstane,
 Die dan wort geboeren,
 Dat hij niet wael en is vercoren;
 Hij sal sterven quader doet
- 190 Ende hebben mennigen noet.
 Drome sal men dan verstaen
 In den derden dage, sonder wane.
 Eest een joffrouwe, si wort gemeyne
 Al der werlt alleyne;
- 195 Van hare sal veel quaets comen.
 Die dan steelt, et wort vernomen,
 Ende diegene wort in corter tijt
 Verhangen, eer jaergetide lijdt.
 Die XIIIJ mane is alsoe gedane,
- 200 Dat doet ons dit boec te verstane,
 Dat dan doet guet werc begijnnen.
 Tkijnt, dat ter werlt comt bijnnen,
 Sal rike sijn van groeten guede
 Ende fier van groeten moede;
- 205 Gheern salt vechten ende pijnlic wesen.
 Eest oec een meiske, als wi lesen,
 Het sal sijn lichtvoerech; ende drome
 Ondervijnt men in IX dagen, dies neemt gome.
 Die XV maene, nu verstaet,
- 210 Is te veel dingen quaet.
 Tkijnt, dat dan wort geboren, sal quelliken sterven:
 Verbernen, hangen off int water verderven.
 Die dan siecheit ontfeet,
 Eest dat si hem niet en vergeet
- 215 In XX dagen, doet blijft hij.
 Droem en duedet niet, die dan si.

- Die XVJ mane, si is quaet
 Den dieven, dat verstaet;
 Die dieff die dan sal stelen,
 220 Hij en sal sijn diefte niet mogen helen
 Vliet hi, hi is zaen gehangen.
 Men vertene, ofte men doet hem hangen.
 Arm wort hi, die dan wort geboren,
 In die kijntscheit; mer, comt hi te voren
 225 Dat hi leeft, hi wort rike.
 Eest een meysken, ic seg u waerliken
 Dat si onsalich sal sijn, ende keytive
 Ende gemeyne van hoeren live.
 Die dan siecheiden ontfaen,
 230 Si bliven lange daer in gonnen.
 Dat enen dan mach dromen,
 Dat sal in seven dagen toecomen.
 Die XVIIJ mane guet is
 Tallen dingen; want tkijnt, dat dan is
 235 Geboeren, sal guet werelman wesen,
 Lange leven, gesiert sijn.
 Eest oec een meysken, et sal sijn vroet,
 Suver, reyn ende waelgemoet.
 Die dan diefte doet, sonder waen,
 240 Hij sal lichteliken ontgaen.
 Die siec wort, het sal hem duren
 Lange stont ende lange uren.
 Sinte Daniel doet ons verstaen,
 Alse XVIIJ dagen heeft die maen,
 245 Dat se swaer is, ende suren
 Allen gueden creaturen.
 Tkijnt, dat dan wort geboeren,
 Dat seg ic u wael te voeren,
 Dat sal quaet ommer werden,
 250 Stelen, roven ende moerdeneren;
 Mer, int deynde, salt daertegen,

- Verdrincken, hangen ofte worden verslegen.
 Eest dat si oec een meiske,
 Het sal quaet van sinen live sijn,
 255 Onsuverheit minnen, suverheit laten.
 Dat rade ic u hem utermaten,
 Dat u dan in drome comt,
 Dat gijt heelt ende niet en beroemt.
 Alsoe die mane is out negentiene,
 260 Soe is ons guet in scine.
 Tkijnt, dat wort geboren dan,
 Dat sal sijn een rike man,
 Lange leven ende hoge man werden,
 Ende wel te levende met verden.
 265 Eest dat si een meiske,
 En sal niet herde scone sijn.
 Die dan siec sal wesen,
 Mit groter pinen sal hi genesen.
 Uwen droem en suldi niet tellen,
 270 Si mogen beide guet ende quaet spellen.
 Alsoe die mane XX doet,
 Dan is si heilich ende guet,
 Dan doet guet alle dinc beginnen.
 Tkijnt, dat comt ter werlt bijnnen,
 275 Sal guet wercman sijn ende rike
 Lange sal hi leven eerlike:
 Wordet ridder, het sal sijn fier,
 Ende wordet cleric, dat seg ic hier,
 Het sal een hoge man sijn.
 280 Eest oec een meiskijn,
 Soe salt schone sijn van lichame, licht
 Ende vroet, dat seget tgedichte.
 Die dan steelt, hi wort gevangen,
 Ende bi sijnre kelen sal hi hangen.
 285 Dat seg ic u allen apenbaer,
 Drome die sijn dan ware.

- Die XXI maene en is niet guet,
 Want dan altoes quaet doet
 Alrehande werc begijnnen;
- 290 Ende die dan vecht mit onmijnnen,
 Soe wie die dan wort gewont,
 Hij en geneest niet in corter stont.
 Die drome keren dan te quade,
 Dat seg ic u in gueden rade.
- 295 Die XXIJste mane is guet.
 Tkijnt, dat dan wort geboren, gadert groet guet;
 Eest dattet wort coepman,
 Salt sijn een rike man
 Te wat ambocht dat hem doet,
- 300 Saelt hebben gueden spoet:
 Eest oec een clerc, et sal vroet sijn.
 Ende eest dattet si een meiskijn,
 Vroet ende licht saelt wesen,
 Suverheit minnen, eest alsoe wij lesen.
- 305 Saen sal hi genesen, die is ongesont;
 Ende drome sijn guet talre stont.
 Alse die mane es XXIIJ out,
 Soe is se guet; in mennichfout
 Werc te begijnnen es se guet,
- 310 Ende te vechtene geeft se spoet.
 Tkijnt, dies men dan sal genesen,
 Sal al sijn leven dorper wesen;
 Hij sal werden herde rike,
 Sonder vroetscap sekerlike.
- 315 Licht saelt sijn, eest een meiskijn,
 Ende sine wille doende saelt sijn.
 Ende dan hem hout sijn die drome.
 Ende die siec wort, dies neem goem,
 Hij sal mit pinen genesen.
- 320 Die vechten wil, hi sal verwonnen wesen.
 Die XXIIIJste mane

- Die is gemeyne, als ic wane,
 Beide te guede ende te quade.
 Totter tijt prime, dats gestade,
 325 Ende achter dien dat men prime luyt,
 Soe comt er al quaet uut.
 Tkijnt, dat dan wort geboeren,
 Sal hebben pilicheit ende toren;
 Achter lande sal hi loepen,
 330 Sere sal hi sine sotheit becopen.
 Eest dat oec si een meiskijn,
 Dol ende quaet salt sijn.
 Ende die dan sieck sal wesen,
 Hij sal nidelike genesen.
 335 Ende die dan iet sal dromen,
 Het sal hem te voeren comen.
 Die XXV mane is quaet,
 Want tkijnt, dat dan lijff ontfaet,
 Sal pinen eweliken:
 340 Nochtan wordet nummermeer rike.
 Eest een meysken, et sal hebben lichte herte
 Ende der quaetheit dogen smerte.
 Ende die vechten wil dan,
 Hij wort verwonnen van elken man.
 345 Ende die dan iet geet stelen,
 Hij moet hangen bi sijnre kelen.
 Die XXVI mane is guet;
 Si geeft te veel dingen spoet.
 Tkijnt, dat dan wort geboeren,
 350 Guet wercman salt sijn vercoren,
 Lange salt leven ende sijn blide
 Ende licht van sijnne, tallen tide;
 Wort hi coepman, hi sal sijn rike,
 Ende, wort hi cleric, waerlike
 355 Hij sal vroet sijn van sijnne;

- Ende eest dat hij ridderscap gewijnne,
 Soe wort hi fier ende coene.
 Ende die besteet te doene
 Stelingen, hi moet verhangen sijn.
- 360 Eest oec dat si een meiske,
 Het sal sijn gestade ende vroet,
 Suver, schone, hoge gemoet;
 Haren selen hebben grote ere
 Van haer altoes, tallen keere.
- 365 Die dan wort ziec, hi sal genesen
 Ende gesont bijnnen drie dagen wesen.
 Bijnnen IX dagen, neemt hijs goem,
 Sal elc man vijnden sinen droem.
 Die XXVIJste mane
- 370 Is guet, nae mynen wane.
 Wort een knechtken geboren in dien dage,
 Dat sal sijn van hogen name;
 [...]
- Al die werlt sals hebben ghere
- 375 Hem te doene lieff ende ere,
 Ende hij sal vorderen al guet.
 Eest een meiske, et sal sijn vroet,
 Quaetheit laeten, suverheit minnen.
 Ende die dan ziecheiden gewijnnen,
- 380 Hij en mach der niet aff sterven.
 [...]
- Die mach niet sijn gevaen.
 Drome sullen te guede vergaen.
 Die XXVIIJste maen, dat is waer,
- 385 Die is quaet al apenbaer;
 Beide avont ende morgen,
 Eefse pinen ende sorgen.
 Tkijnt dat dan wort geboeren sekerlike,
 Dat en mach nummermeer worden rike,
- 390 Hoe groet dat is sijn pine.
 Ic seg u oec van den meiskijne,

- Dat overdadich sal sijn
 Ende luxurien volgen den tijt sijn,
 Vader eren en salt niet roeken.
- 395 Die dan diefte sal besøeken,
 Hij moet ommer doen quaden fijn.
 Ende dan siec sal sijn,
 Macht VIJ dage liden,
 Hij en sterft niet te dien tiden.
 Die XXIXste mane die is
- 400 Te veel dingen guet, des sijt gewijs.
 Tkijnt, dat dan geboren wort, ter stont,
 Sal lijffachtich sijn ende gesont;
 Eest dat wort een coepman,
 So sal hij sijn een rike man;
- 405 Wort hi ridder, hi sal sijn coene,
 Ende besteet hi hem ter clerregien te doen,
 Hij sal vroet sijn ende veel connen.
 Wort oec een dan gewonnen,
 Het sal sijn licht ende dol,
- 410 Ende loiseden vol:
 Hij sal doen al sinen wille.
 Die dieff die dan stelen wil,
 Hij wort gevaen, al waert lanc,
 Ende wort gehangen, sonder wanck.
- 415 Die XXXste mane is guet
 Tkijnt, dat dan comt, wort vroet,
 Gesont sal sijn ende lange leven,
 Sine kijnsche dagen liden sonder sneven:
 Wort hi man, hi wort gestade
- 420 Van sijnne ende van rade.
 Dmeisken, dat dan wort geboren,
 Sal sijn schone ende uutvercoren,
 Hovesch, wijs ende vroet.
 Die dromen, die men dan doet,
- 425 Sullen in X dagen worden ondervonden.

Ende die geboeren wort tien stonden,
Hij mach op sulke ure worden geboeren;
Dit boec seet, dat gijt moget horen,
Dat hij sal hebben pine groet,
430 Ende sterven quader doet;
Hij sal sijn verhangen schier,
Off verslegen of verbornen in viere;
Ende hij mach geboren sijn in sulker ure,
Hij sal weeldich sijn ter cure,
435 Lange leven ende hebben ere,
Ende emmer in lanc soe meer;
Schoenre doet moet hi sterven,
Anders en mach hi niet bederven
Aldus in dit buc. Nu, bidt alle,
440 Dat ons Got verre van ongevalle,
Dies gonne ons die hemelsche vader:
Amen segget allegader.